

Частина перша

ЛІТО

*Присвячую Джуді Мартін,
яка навчила мене любити книжки*

Розділ 1. Зібрання — ворог прогресу

Зеді, наші дні, Північна Кароліна

Майже за сто років до мого народження чоловік на ім'я Семюель Ленггорн Клеменс, більше відомий як Марк Твен, сказав про людське серце такі слова: *«Неможливо домовитися зі своїм серцем; воно підпорядковується власним законам і починає швидше битися через ті речі, якими розум нехтує»*. Я на власному досвіді переконалася, що це правда. Своє професійне життя я присвятила вивченню сердець — їхнього складного й невтомного механізму, їхньої безмежної схильності чинити наперекір розуму.

Наше серце починає пришвидшено битися з різноманітних причин. Деякі з них прекрасні й оптимістичні. Інші ж оманливі, катастрофічно безглузді, і це помічають усі, крім нас. Наше серце починає швидше битися через нікчемного невдаха, з яким ми разом відвідуємо заняття з біохімії в коледжі. Через його невимушену й хитрувату усмішку. Воно починає швидше битися, коли той, хто нам не до вподоби,

отримує по заслугі. Воно б'ється швидше, коли ми стикаємося з жорстокістю і небезпекою.

Я ніколи не поринала надовго в роздуми про минуле. Ніколи не вважала, що досягла певного моменту в житті, коли більшість речей, через які моє серце пришвидшено билось, уже позаду. Навіть якби я хотіла озирнутися назад, важко було б згадати щось, адже мої останні два десятки років були надзвичайно складними, позбавленими сну — спочатку через вивчення медицини, а потім через клопоти про дітей, — тому спогади про деякі з тих років зникли, немов сліди на піску.

Та існують речі, про які мені не хочеться згадувати. У нас з Еммою є негласна домовленість про наш третій рік навчання в медичній школі: ми не згадуємо про нього. Гадаю, Емма має вагоміші причини уникати розмов про те, що сталося, ніж я. Якщо і є бодай одна характерна риса, якою ви могли б описати мою найліпшу подругу, шойно зустрівши її, то це, поза сумнівом, самодисципліна.

Тому, коли Емма написала мені, що хоче поговорити про те, що сталося, я була просто ошелешена.

* * *

Я крадькома глянула на телефон, який лежав у мене на колінах, тричі прочитавши повідомлення, аби переконатися, що правильно все зрозуміла. Нічого не змінилося. Екран згас, тому я знову «оживила» його, якось примудрившись скинути телефон із колін так, що він аж грюкнувся об дерев'яну підлогу. Коли я підняла його й поклала до сумочки, то спіймала на собі десять осудливих поглядів. У кого вистачило б нахабства читати повідомлення під час важливої зустрічі? Керолайн Купер, яка сиділа на чолі столу (випускниця

Університету Джорджії та юридичної школи Університету Вандербільта), холодно зиркнула на мене.

— Зеді? Ти з нами? — риторично запитала вона. Моя подруга Бетсі Паккард (Дюкський університет) нишком підморгнула мені, а Керолайн продовжила, навіть не давши мені змоги відповісти: — Що ж... нам потрібно дати оцінку показникам, щоб оптимально позиціонувати себе наступного року. Скористаймося нашими активами, — Керолайн тріпнула коротко стриженим білявим волоссям. Вона була жилавою і худою, а через постійну гру в теніс на засмаглому й обвітреному обличчі вже з'явилися зморшки. — Так, Дженіфер, ти хотіла щось запитати?

Дженіфер Гроссет (бізнес-школа, Університет Вірджинії) відкашлялася:

— Я розумію, що ми маємо мотивувати, але, гадаю, надзвичайно важливо залучати вихователів в онлайн. Мені цікаво, чи є гарне стратегічне об'єднання.

Святі небеса! Ось що трапляється, коли групка високоосвічених банкірів і юристів робить професійну перерву, щоб зайнятися вихованням своїх дітей. На зібранні в дитячому садку навіть п'яти секунд неможливо висидіти без перекладача, який би тлумачив професійні терміни. Щось подібне відбувалось і в моїй сфері — кардіології. Керівники лікарень і медичних центрів настільки поринали в корпоративну культуру, що могли розмовляти годинами, так і не зробивши жодної чіткої заяви. Усе «було можливим», «піддавалось перегляду» і «відповідало» чомусь іншому.

Я переконана, що зібрання — це ворог прогресу.

Коли мова заходила про об'єднання з вихователями, усі за столом починали кивати. Це питання викликало гарячі дискусії, адже було політично складним. Аби перекинути надокучливий шум, Керолайн підвищила голос:

— Заспокойтеся! Можемо вдатися до краудсорсингу.
Знову кивання.

Я здригнулася. Здається, змерзла не лише я, адже всі були одягнені легко, а через спеку, що панувала за вікном, кондиціонер у кімнаті конкурував з арктичним вітром. Якщо говорити про моду, то всіх жінок можна було поділити на дві групи. Перша група, здавалося, щойно прийшла зі спортивного тренування, проте всі мали акуратні зачіски, ні від кого не було чути поганого запаху. Якщо ви мали максимум шостий розмір грудей і гарненький задок, то на шкільні зібрання й подібні зустрічі могли приходити в тренувальному одязі зі спандексу. Це було абсолютно нормально.

Друга ж група жінок мала бездоганний вигляд. На них були позолочені босоніжки, шифонові ремінці, браслети *Herme's*, обтісли джинси й сонцезахисні окуляри в металевій оправі, які доповнювали їхні ідеально причесані біляві гриви.

Коли почалось обговорення подарунків для вихователів, я відчула вібрування свого телефона, що лежав у сумочці. Не в змозі втриматися, я дістала його. Ще одне повідомлення від Емми: **«Можеш заїхати до мене завтра перед роботою? Хочу поговорити про Ніка».**

Моє серце почало шалено калатати. Мимовільна маленька тривожна тахікардія. У минулому кожного з нас був такий Нік — начебто звичайна людина, яка, проте, завдяки незбагненному субатомному поєднанню хімії та рис характеру могла проникнути всередину нашого єства й розкрити люмінесцентне ядро, про існування якого ми навіть не здогадувались. Такі люди мали здатність робити нас кращими і водночас гіршими.

Якби хтось сказав, коли мені було двадцять чотири, що я побачу так багато смертей того року, я б не здивувалася.

Я чекала цього, навіть бажала. Мене сповнювало очікування, яке відображало мій погляд на життя — щасливе, безтурботне і сповнене відкриттів. Та якби мій наставник-усезнавець сказав, що я стану причиною однієї з тих смертей, це мене шокувало б. Це було б для мене немислимо.

Нині мені вже тридцять шість. Однак я дотепер дивлюся на світ широко розплющеними очима, я щаслива, моя допитливість не згасла. Тепер я набагато краще розумію, що кожен момент має нескінченну кількість варіантів, а це означає нескінченну кількість результатів. Ми гадаємо, що саме важливі рішення формують наше життя. Скажімо, навчання в медичній, а не в бізнесовій школі, відмова піти на побачення з одним хлопцем заради побачення з іншим чи прикре рішення завести роман. Та насправді найбільше на наше життя впливають саме несвідомі та непродумані рішення, як-от рішення відірватися від навчання, щоб подивитися телевизор, чи посміятися з чийогось невдалого жарту, щоб у тієї людини поліпшився настрій. Чи дозволити собі трішки більше, ніж потрібно, пофліртувати з чоловіком, який, як ви й самі знаєте, не найкращий варіант для вас. Наше життя формують саме всі ті незліченні незначні рішення, які нашаровуються, немов снігова куля, і скеровують нас у певному напрямку. Інакше кажучи, це ті вибори, які ми робимо, коли ігноруємо свій зверхній розум і довіряємося шаленому биттю серця.

* * *

Перш ніж я встигла відписати Еммі, пролунав стукіт у двері, і за мить на порозі з'явилася сивоголова Марджері Блітстейн, директорка цього дошкільного закладу.

— Пробачте, що перериваю вас, дами, — сказала вона. — Зеді, можна тебе на хвилинку?

— Звісно, — ввічливо відповіла я, відчуваючи, як стискається мій шлунок. «Це недобре. *Невже Ділейні знову когось вкусила? Будь ласка, тільки не це*».

— На жаль, Ділейні декого вкусила, — сказала Марджері, щойно за нами зачинилися двері. — Знову. Мені дуже шкода, Зеді, однак ти знаєш правила: якщо дитина й далі кусається, ми змушені попросити батьків забрати її з нашого закладу. Широ сподіваюся, ти розумієш, що ми дуже любимо Ділейні, як і всіх інших дітей. Але думаємо, що настав час спробувати щось дієвіше. (*Ти теж так гадаєш, Марджері?*)

— Так... звісно, — сказала я. — Мені дуже шкода. Навіть не уявляю чому... Кого ж вона вкусила цього разу?

— На жаль, Самнер Купер.

Знову. Дідько!

— Може, щось не так удома? — люб'язно запитала Марджері. — Якись зміни чи події, які могли б засмутити Ділейні?

— Ні! Тобто нічого такого. Усе добре.

Марджері Білтстейн зупинилася й поплескала мене по плечу.

— Зеді, — сказала вона, — я знаю тебе ще відтоді, коли Ровен, твоя старшенька, була немовлям. Це вже минуло вісім чи дев'ять років, так? Виховувати чотирьох дітей складно, та я переконана, що ти чудова мати. Також знаю від інших, що ти прекрасна лікарка. Річ не в тобі. Просто діти іноді кусаються. Це минеться.

— Дякую, Марджері, — ледь промовила я. — Коли йдеться про те, що дитину потрібно забрати, які часові рамки мають на увазі?

— Звісно ж, я не пропоную забрати Ділейні назавжди. Спробуй не водити її в садок хоч би кілька днів, можливо, тиждень, а ми тим часом подумаємо, як розв'язати цю проблему. Що скажеш?

Тож Ділейні заборонили відвідувати дитячий садок. Ну просто чудово. Я подумки прокрутила в голові плани на наступні кілька днів, і вони аж ніяк не поєднувалися з доглядом за трирічною кусакою. Отож переді мною стояло досить складне завдання. Кожного вівторка, середи та четверга я працювала в дитячому кардіологічному центрі, а решту часу намагалася вправно жонглювати розкладом моїх чотирьох дітей. Теоретично все було досить просто, але насправді кожна дитина ускладнювала ситуацію, і то в геометричній прогресії. Нам навіть довелося перетворити цілу стіну ігрової кімнати на дошку, на якій була зображена діаграма Венна з безліччю коментарів стосовно занять із футболу, балету, хокею на траві й уроків гри на гітарі. Я подумки занотувала собі, що маю знайти когось, хто міг би допомагати в першій половині дня, адже Ніна, наша нянечка-студентка, могла працювати лише рано-вранці й пізно ввечері.

Ми підійшли до кабінету Марджері. З-за дверей долинув сміх Ділейні. Напевне, вона гралася з помічницею Марджері, на ім'я Клер. Так і було. Коли ми ввійшли до кабінету, я зрозуміла, що Ділейні геть не переймається через свій ганебний вчинок.

— Привіт, дороженька! — радісно вигукнула вона, побачивши мене.

Я опустила на коліна.

— Ділейні, — пошепки запитала я, поки Марджері щось тихо говорила Клер, — навіщо ти вкусила Самнер?

— Не знаю, матусю, — радісно відповіла вона.

— Ділейні, так не можна робити.

— А... може, я вкусила її, бо вона погана.

— Самнер не погана. Вона твоя чудова подруга, — сказала я.

— Вона погана, бо розгадала мою головоломку, а я просила її не робити цього.

— Гаразд, у нас буде повно часу поговорити про це вдома, — *повно часу*. — Подякуймо пані Бофорт і пані Блітстейн за те, що вони попиклувалися про тебе.

— Добре! Дякую, дорогенькі мої!

Ще раз попросивши пробачення і попрощавшись, ми пішли на автостоянку. Дорогою я перевірила свій телефон, а там... пропущений дзвінок від Емми. Поки я вагалася, перетелефонувати їй чи ні, пролунав дзвінок. То був Дрю, мій чоловік.

— Привіт, красуне моя, — сказав він.

— Ти сьогодні працюєш допізна? — з підозрою запитала я. Пауза.

— На жаль, так, — відповів він. — Я лечу до Нью-Йорка на весь день. Упораєшся без мене?

— Звісно, як завжди. Я в цьому просто ас, — нагадала я.

— Знаю, — сказав він, зітхнувши. — Мені шкода.

Знову пауза.

— Я сказав хлопцям, що після занять пограю з ними у м'яча.

Його голос був такий спокійний, що я, на диво, не відчула роздратування. Дрю часто ставав жертвою забаганок свого директора, зокрема коли йшлося про незаплановані поїздки, які стосувалися їхнього приватного акціонерного бізнесу. Він ніколи не скаржився мені на те, як важко йому порушувати обіцянки, дані нашим маленьким сиnam. Та й не треба було, адже я чудово розуміла інтонацію його голосу.

— Знаєш що? — бадьоро сказала я. — Я відверну їхню увагу своїм грізним умінням грати в теніс. Не переймайся через це.

— Було б чудово, — уже жвавіше сказав Дрю, утримавшись від нагадування про те, що навіть людина з обома ампутованими руками краще трималася на тенісному корті, ніж я. — Може, ці вихідні спланую я? Що скажеш?

Я сказала, що кохаю його, і завершила розмову. Після того поглянула на годинник. У мене залишалося півтори години, цього було якраз достатньо, щоб купити потрібні продукти. Я вирішила взяти наше мале вампіра із собою, щоб серйозно поговорити про те, що сталося.

Цього разу Ділейні не пручалася, коли я пристібалася її в автокріслі. Понад те, поводитися незвично спокійно, поки я розповідала їй про всі наслідки її вчинку, обмеження та привілеї. Я усвідомлювала, що доньці складно все це зрозуміти, але, можливо, ці висловлені думки допоможуть мені заспокоїтися і придумати, що робити далі. Я злилася всю дорогу до магазину *Target*. Коли ми нарешті заїхали на автостоянку, я заспокоїлася й відстебнула Ділейні.

— Матусю?

— Слухаю. Що таке?

— Ми й далі любимо одна одну? — тонесеньким голосом запитала вона.

Я глянула на Ділейні. На її обличчі з пухкенькими щічками відбилися почуття провини і страху, у величезних оченятах зблиснули дві діамантові сльозинки. Її маленькі плечі аж тремтіли від боротьби з плачем. Зрештою, не витримавши, вона затулила своє личко руками, намагаючись приховати схлипування. Усе моє роздратування вмить зникло. Дитина, що розкаюється, може пом'якшити навіть найжорсткіше серце. Я підхопила Ділейні на руки, дозволивши їй, моїй найменшій дитині, заховати заплакане личко в мене на грудях. Донька обхопила мене своїми пухкенькими ручками та ніжками.